

← Årsmelding 2009 →

Tollvesenets nye strategi

- Effektiv vareførsel og enkel grensepassering
- Riktig og effektiv fastsettelse
- Enkel betaling og effektiv innkreving
- Hindre toll- og avgiftsunndragelser og bekjempe økonomisk kriminalitet
- Synlig samfunnsbeskytter og grensemyndighet

Toll- og avgiftsdirektoratet

Tollvesenets overordnede, administrative organ er Toll- og avgiftsdirektoratet (TAD), som holder til i Oslo. Om lag 1/6 av Tollvesenets ansatte jobber i direktoratet. Direktoratets hovedoppgaver er innen felt som regelverktutvikling, støttefunksjoner og styring av regionene og å være klageinstans.

En av oppgavene til TAD er å utarbeide strategier, og den nye strategiplanen for hele Tollvesenet består av 12 strategier som du kan lese over her. De fleste er faglige strategier som beskriver utviklingsretningen for Tollvesenets hovedoppgaver.

Foto: Birgitte Henside

Dette er Tollvesenet

Tollvesenet er en etat under Finansdepartementet. Etaten er organisert i et sentralt direktorat og en lokalforvaltning med seks tollregioner. Tollvesenet fastsetter og krever inn toll, merverdiavgift ved innførsel av varer og særavgifter til statskassen. Etaten utfører også en rekke kontrolloppgaver ved import og eksport av varer. Toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse leder etaten.

Tollvesenet hadde ved årsskiftet 2009/2010 sammenlagt 1 888 ansatte
Samfunnsoppgavene til Tollvesenet:

- Hindre ulovlig inn- og utførsel av varer.
- Rett deklarerer, fastsetting og rettidig innbetaling av toll og avgifter.

– Vi har hatt en bred prosess med bidrag fra alle deler av etaten for å komme fram til de nye strategiene. Jeg håper at strategiplanen vil bli et levende dokument som blir lest og brukt og gjerne diskutert både i og utenfor etaten, sier toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse (t.v.), her flankert av ledergruppen i Tollvesenet.

- Bidra til å utforme avgifter og regelverk med riktig balanse mellom provenyehensyn, miljøhensyn og brukerhensyn
- Målrettet etterretning og systematisk risikoanalyse
- Aktiv samarbeidspartner nasjonalt og internasjonalt
- God sørvis og kommunikasjon
- Bruke moderne teknologi
- En attraktiv arbeidsplass med dyktige medarbeidere
- God styring og internkontroll

Nøkkeltall

Inntekter fra toll og avgifter (tall i mill. kroner)

	2009	2008
Tollinntekter	2 150	2 088
Merverdiavgift ved innførsel	98 688	113 817
Motorvognavgifter	42 309	44 471
Særaggifter	36 766	35 693
Sum	179 913	196 069

Fastsettelse – antall deklarasjoner

	2009	2008
Antall innførselsdeklarasjoner i TVINN	4 403 882	4 768 575
Antall utførselsdeklarasjoner i TVINN	1 196 608	1 300 009
Inn- og utførselsdeklarasjoner totalt	5 600 490	6 068 584

TVINN: Tollvesenets informasjonssystem med næringslivet

Innkrevning og restanser (tall i mill. kroner)

Fastsatt beløp	181 127	196 921
Nye restanser (årets)	214,8	322,1
Akkumulerte restanser	407,4	518,3

Økonomiske kontroller

Antall virksomhetskontroller	1 493	1 317
Etterberegnet beløp i mill. kr	489,5	492
Herav toll og særaggifter i mill. kr	309,5	366
Antall alvorlige overtredelser	174	167

Beslagsstatistikk for 2009

	Beslaglagt vare	Per 31.12.09		Per 31.12.08	
		Beslag	Mengde	Beslag	Mengde
Alkoholholdige drikkevarer	Brennevin (liter)	6 229	25 878	6 677	25 245
	Brennevin over 60% (liter)	51	22 366	62	6 611
	Øl (liter)	4 240	250 268	4 367	248 059
	Vin (liter)	4 641	44 792	4 129	52 568
Farmasøytiske preparater, ikke narkotika	Dopingenheter	765	216 826	725	199 487
	Fauna/Cites-varer (stk)	77	11 302	37	3 936
Narkotika	Amfetamin (gram)	141	246 382	113	274 626
	Cannabis (gram)	1 012	1 565 990	996	342 750
	Heroin (gram)	62	96 455	50	51 854
Tobakksvarer	Kokain (gram)	91	57 635	98	63 064
	Sigaretter (stk)	6 687	13 775 511	7 380	7 187 805
	Tobakksvarer, andre (kilo)	2 070	1 797	2 303	1 659

Region Øst-Norge

Tollvesenets tredje skanner ble tatt i bruk på Svinesund i mai. Skanning ved bruk av fast skanner har gitt svært gode resultater for Tollregion Øst-Norge.

Tollvesenet krever inn årsavgiften

I februar sendte Tollvesenet ut krav om årsavgift for 3,3 millioner kjøretøy. Dette er 66 000 flere krav enn i 2008. Årsavgiften gir 7,9 milliarder kroner i inntekt til statskassen, og arbeidet med årsavgiften administreres av Tollregion Oslo og Akershus.

I ukene opp mot betalingsfristen for årsavgiften, bemannes et eget call-senter for å ta seg av alle innkommende henvendelser.

Best betalere finner vi i Sogn og Fjordane, der 93,1 prosent av årsavgiftkravene betales i tide. I den andre enden av statistikken finner vi Finnmark, der 89,6 prosent betales i tide.

Økonomisk kontroll avdekket unndragelse av store summer

Tollvesenet har aldri tidligere anmeldt så mange for unndragelser av toll- og avgifter som i 2009. Hele 767 millioner kroner ble forsøkt unndratt, en økning på 23 millioner kroner fra året før. I løpet av 2009 gjennomførte Tollvesenet 1 493 regnskapskontroller og 185 000 import- og eksportkontroller. Dette kontrollarbeidet avdekket 174 alvorlige overtredelser og 47 av disse ble anmeldt til politiet. Aldri tidligere har Tollvesenet anmeldt så mange firmaer og privatpersoner til politiet for forsøk på å unndra toll og avgifter. Det har vært bekymring i Tollvesenet for at finanskrisen ville bety flere forsøk på svindel med toll og avgifter, og denne frykten ser ut til å ha vært begrunnet.

Ny visuell profil og nytt blad fra Tollvesenet

I mars tok Tollvesenet i bruk sin nye visuelle profil. Riksvåpenet vendte tilbake som det sentrale elementet i Tollvesenets logo. Profilen kom til syne i kontormateriell og trykksaker, men også i stillingsannonser, skilter, kjøretøy og uniformer. Riksvåpenet ble også tidligere benyttet som Tollvesenets etatsmerke.

Samtidig med lanseringen av den nye profilen kom Tollvesenet også med et nytt magasin, «På grensen».

Bladet sendes ut til næringsliv, media, statlig forvaltning og ansatte i Tollvesenet. Det lages av Tollvesenets kommunikasjonsstab og kommer ut fire ganger i året.

Ny tollkrysser og skanner skjerper jakten på smuglere

Tollkrysseren Snøgg er Tollvesenets nyeste våpen i kamp mot smuglere og ble døpt av finansministeren i mai. Den er utstyrt med to motorer med 370 hestekrefter hver. Dermed tilfredsstiller den Tollvesenets behov for hurtighet på sjøen, der den skal jakte på smuglere i Oslofjorden. Snøgg kostet 3,5 millioner kroner og er spesialkonstruert for rask bording av både lystbåter og andre båter. Med denne anskaffelsen disponerer Tollvesenet tre tollkryssere i Oslofjorden

Tollvesenet sender ut krav om årsavgift på 3,3 millioner kjøretøy. Årsavgiften gir 7,9 milliarder kroner i inntekt til statskassen.

Region Oslo og Akershus

Størstedelen av kontrollvirksomheten mot piratvarekriminalitet i Norge har funnet sted i Tollregion Oslo og Akershus. Tollregionen hadde gode kontroll-

resultater i 2009 med ca. 18 millioner kroner i vareverdi fordelt på 124 treff. Regionen besitter meget god kompetanse på området.

Region Sør-Norge

I desember 2009 ble Tollvesenets første valutahund godkjent for tjeneste. Etter ett års trening i regi av regional hundeinstruktør Ivar Jacobsen, og etter hvert hundefører Bjørn Åge Smeland Bakken, ble omsider

hunden Dan godkjent både for personsøk og søk på objekter. Ekvipasjonen skal fungere i hele Tollregion Sør-Norge. I en tid med stor kriminalitet, og mye svarte penger i omløp, forventer Tollvesenet store resultater på området valutasmugling.

og på Agderkysten. Tidligere erfaringer tilsier at slike båter er en god investering for staten. I tillegg til betydelige beslag av narkotika, alkohol og tobakk, har tollkrysserne avslørt en rekke lystbåter som ikke er fortollet.

Tollvesenets tredje skanner ble innviet på Svinesund i mai. Den er en såkalt Dual Energy skanner som gjør at operatørene kan oppdage både organisk, uorganisk og sammensatt materiale. Teknologien er i bruk på røntgenmaskiner som gjennomlyser bagasje på flyplassene, men er en nyvinning på store røntgenmaskiner. Tollvesenets to andre skannere har siden 2004 ført til beslag av narkotika, alkohol- og tobakksvarer for 200 millioner kroner. – Fortsetter denne utviklingen vil skanneren på Svinesund være tjent inn i løpet av ett år, sa tolldirektør Bjørn Røse ved innvielsen.

Avdekket svindel med tørrfisk

Tollvesenet, Skatteetaten, Fiskeridirektoratet og Økokrim aksjonerte samlet mot fiskeeksportører i Hordaland, Oslo og Nordland og fikk da mistanke om at flere eksportører bevisst har deklarerert hel tørrfisk som tørrfiskhoder ved eksport til Nigeria.

Ved å deklarene tørrfisk som fiskehoder blir tollsatsen i mottakerlandet halvert fra 20 til 10 prosent. På denne måten kan fiskeeksportørene ha bidratt til at Nigeria har mistet flere millioner kroner i tollinntekter. For lovlidige eksportører innebærer dette en uholdbar situasjon. Det vil fort oppstå et press om å utstede uriktige dokumenter eller selge tørrfisken svært billig. Kontrolletatene har gjennom tett samarbeid gjennomført analyser av utførselen av tørrfisk tilbake til sommeren 2007. På bakgrunn av funn er det mistanke om at en betydelig mengde tørrfisk er feil-deklarerert. To fiskeeksportører er allerede

anmeldt til Økokrim for tilsvarende forhold. I den ene saken mener Tollvesenet at eksportøren kan ha bidratt til å unndra 4,9 millioner kroner i tollinntekter for Nigeria. I tillegg til mistanken om systematisk feildeklarerer har eksportørene også innbetalt for lite eksportavgift til Norge. For de to anmeldte eksportørene dreier det seg om mer enn 300 000 kroner. Fiskerinæringen generelt og ikke minst tørrfiskprodusenter har den senere tid hatt store utfordringer med å få fisken omsatt, og lagrene er derfor fulle. For å unngå uhederlig konkurranse har kontrolletatene satt fokus på dette.

På en uke ble det funnet 198 000 piller, ampuller og andre legemiddelprodukter. Dersom dette er representativt for en vanlig uke, betyr det at minst ti millioner enheter legemidler innføres årlig via post og kurer.

Region Vest-Norge

Tollregion Vest-Norge har ansvaret for Tollvesenets kompetansesenter (TKS) sin opplæring i fartøykontroll. Der lærer tollbetjentene om bording av fartøy, klatring i leider, åpning av tanker og gjennomføring av samtaler med kaptein og mannskap. I tillegg til praktisk opplæring på fartøyer som ankommer forskjellige havner i regionen, får deltakerne opplæring i regelverket som vedrører fartøykontroll.

Stoppet store mengder piller

Tollvesenet samarbeider hyppig med andre etater, deriblant Legemiddelverket. Gjennom en stor samarbeidsaksjon i mai ble det avdekket at privatimporten av legemidler til Norge via post er urovekkende stor. På en uke ble det funnet 198 000 piller, ampuller og andre legemiddelprodukter. Dersom dette er representativt for en vanlig uke, betyr det at minst ti millioner enheter legemidler innføres årlig via post og kurer. Tollvesenet og Legemiddelverket samarbeider nå for å finne effektive tiltak som kan hindre import av ulovlige og farlige legemiddelprodukter til Norge.

Tollvesenet analyserer narkotikamarkedet

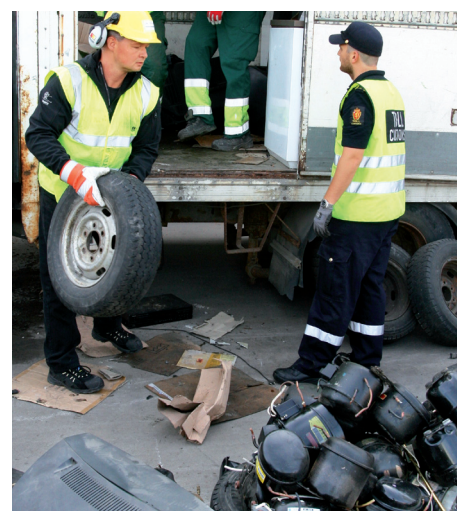
For å ha best mulig oversikt over narkotikamarkedet og hvordan dette utvikler seg, har Tollvesenet bestilt flere rapporter. Disse rapportene gir blant annet innsikt i hvor mange som bruker stoffene og gir Tollvesenet en pekepinn om hvordan smuglingen skal bekjempes. Foreløpig har Tollvesenet fått utarbeidet rapporter om khat, hasj og heroin.

Heroinrapporten ble bestilt fra Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) og handler om omfanget av heroinbruken i Norge. SIRUS estimerte at det brukes om lag 1,5 tonn heroin i

Norge årlig – basert på at det er om lag 8 000 problembrukere av heroin i Norge, og at disse står for hovedmengden av forbruket. Sett i forhold til toll- og politimyndighetenes beslagstall, tyder det på at det er relativt store mengder heroin som klarer å unnsnippe kontrollmyndighetenes klør. Men i 2009 ble det beslaglagt 96 kg heroin, en solid oppgang fra 51 kg i 2008.

– Først og fremst forteller denne rapporten oss at narkotikapresset mot Norges grenser er meget høyt. Videre forteller den oss at vi har en vei å gå i kampen mot narkotikasmuglingen.

Tollvesenet har et klart potensial for å øke både antallet beslag og mengden beslaglagt heroin, sier toll- og avgiftsdirektør Bjørn Røse.

Økt kamp mot grensekryssende avfall

På starten av året kunngjorde Tollvesenet at det i 2009 ville bli økt fokus på kampen mot farlig avfall som ulovlig krysser grensene. Målet var at myndighetene skulle avdekke omfanget av farlig avfall som passerer grensene

Mens Tollvesenet ofte forbindes med kontroll av innkommende varer, er det i kampen mot ulovlig grensekryssende avfall like viktig å undersøke hva som fraktes ut av landet.

Region Midt-Norge

Grensetollsam-
arbeidet mellom
Norge og Sverige
har vart i 50 år, og
dette jubileet ble
behørig markert
i Midt-Norge.

Grensetollssamarbeidet innebærer i praksis at næringslivet bare behøver å stoppe ved én tollstasjon for å utføre de tollærendene som ved andre lands grenseoverganger må utføres ved begge lands tollstasjoner. Tollsamarbeidet mellom Norge og Sverige er fortsatt unikt i verden.

Region Nord-Norge

Hundefører June Rognmo fikk i juni godkjent retrieveren «Nero» som narkotikahund. Hundetjeneste er ett av satsningsområdene for Tollregion Nord-Norge. – Dette gir oss nye muligheter til å drive aktiv kontroll, og denne muligheten skal vi ta godt vare på, sier toll- og kontrollsjef Dag Rydmark.

– både inn og ut. Aksjonsgrupper med representanter fra SFT (nå Klima- og forurensningsdirektoratet) og Tollvesenet hadde i perioder utover året aksjoner der forsendelser over hele landet ble stoppet og undersøkt for å hindre ulovlig eksport av avfall ut av landet. Et stort antall elektroniske og fysiske kontroller av kjøretøy og forsendelser ble foretatt.

Blant sakene som ble avdekket ved en slik samarbeidsaksjon var en tidligere isbil som på sensommeren ble stoppet på Svinesund kjørende på piggdekk og med dagskjennetegn. I is-lukene på den avregistrerte bilen ble det avdekket et titalls kofferter med brukte klær, en stor mengde ødelagte harddisker, et titalls brukte datamaskiner og kompressorer merket med klimagasser (KFK), klippet ut av kuldemøbler.

Dette er produkter som ofte inneholder miljøskadelige stoffer som motaktslandene ikke har tilfredsstillende systemer for å ta hånd om. Avfallet vil ofte havne på ulovlige fyllplasser hvor det farlige avfallet lekker ut og havner i naturen. Totalt har Tollvesenet beslaglagt over 110 tonn ulovlig farlig avfall i løpet av 2008 og 2009.

Norges første AEO-autorisering

AEO står for Authorized Economic Operator og når Tollvesenet avgir et AEO-sertifikat så betyr det at operatøren har gått gjennom en nøye undersøkelse fra Tollvesenets side. Harald Haldorsen Spedisjon AS var første firma ut, og hadde da gitt en besvarelse på 100 spørsmål som vurderingen omfatter. De omhandler blant annet sikkerhetsrutiner i vareflyten, dokumentikkerhet, IT-sikkerhet, adgangskontroll til kontorer og lager, solvens, håndtering av varer inn og ut av lager og egenkontroll av forretningspartnere. Tollvesenet har også sjekket firmaets etterlevelseshistorikk i forhold til toll, skatt og økonomiske regelbrudd. AEO-sertifikatet innebærer en del lettelser i forhold til rapportering og kontroller, og skal sørge for en tryggere og mer effektiv varehandel. Foretak som autoriseres vil bli regnet som trygge samarbeidspartnere for Tollvesenet.

Kjemper mot piratvarer

Piratvarekriminalitet er den raskest voksende form for organisert, økonomisk kriminalitet globalt. Piratvarekriminaliteten har store negative konsekvenser både økonomisk og når det gjelder liv og helse. Størstedelen av kontrollvirksomheten mot piratvarekriminalitet har funnet sted i Tollregion Oslo og Akershus. Tollregionen hadde gode kontrollresultater i 2009 med ca. 18 millioner kroner i vareverdi fordelt på 124 treff. Regionen besitter meget god kompetanse på området. Det er etablert en ordning med kontaktpersoner i alle tollregioner slik at informasjonsflyten

skal gå lettere og der målet er at øvrige regioner skal komme opp på samme kompetansenivå som Tollregion Oslo og Akershus.

I 2009 ble det beslaglagt over 37 000 piratvarer til en samlet verdi av atten millioner kroner.

Tollregion Øst-Norge
ostnorge@toll.no
+47 69 36 22 00

Tollregion Oslo og Akershus
oslo@toll.no
+47 22 86 03 00

Tollregion Sør-Norge
sornorge@toll.no
+47 38 12 00 12

Tollregion Vest-Norge
vestnorge@toll.no
+47 55 57 37 00

Tollregion Midt-Norge
midtnorge@toll.no
+47 73 88 43 00

Tollregion Nord-Norge
nordnorge@toll.no
+47 77 62 55 00

Utgitt av Toll- og avgiftsdirektoratet
Schweigaards gate 15
Postboks 8122 Dep.
NO- 0032 Oslo
tad@toll.no
+47 22 86 03 00

www.toll.no

Tollvesenets informasjonssenter: 0 30 12

Organisasjon per 1. januar 2010

Ledelsen i Toll- og avgiftsdirektoratet

Bjørn Røse,
Toll- og avgifts-
direktør

Lars Atle Holm,
Administrasjons-
avdelingen

Pål Hellesylt,
Avdeling for toll,
merverdiavgift
og vareforsel

Esben Wolner,
Innkrevings- og
regnskaps-
avdelingen

Alice Jakobsen,
IT-avdelingen

Robert Haast,
Kommunikasjons-
staben

Eivind Kloster-
jensen,
Kontroll-
avdelingen

Toril Hagen,
Særvavgifts-
avdelingen

Regiondirektørene

Øystein
Haraldsen,
Tollregion Øst-
Norge

Ivar Sletten,
Tollregion Vest-
Norge

Odd Arne
Kristiansen,
Tollregion
Oslo og Akershus

Anne Katarina
Cartfjord,
Tollregion Midt-
Norge

Thorleif
Andreassen,
Tollregion Sør-
Norge

Atle
Joakimsen,
Tollregion Nord-
Norge